

BELÜGYMINISZTERIUM

DR. PINTÉR SÁNDOR
miniszter

Tisztelt Pedagógus!

Az elmúlt egy évben háromszor biztosítottuk a lehetőségét, hogy a pedagógusok véleményt nyilvánítsanak a köznevelést érintő aktuális kérdésekben. A beérkezett véleményeket figyelembe vettük az új pedagógus életpályamodellről szóló törvény tervezetének kidolgozásakor. A Belügyminisztérium hosszú előkészítést és húsz szakmai, érdekképviseleti és politikai egyeztetést követően ma beterjesztette a törvényjavaslatot az Országgyűlésnek.

A törvénytervezet legfontosabb elemeit a mellékelt dokumentumban foglaltuk össze annak érdekében, hogy Ön hiteles tájékoztatást kapjon a javaslat céljairól, tartalmáról.

Köszönöm együttműködését és munkáját, melyet a tanév során a jövő generációjának nevelése és oktatása érdekében végzett. A hamarosan elkezdődő nyári szünetre jó pihenést kívánok!

Budapest, 2023. június „06.”

Üdvözlettel:

Dr. Pintér Sándor

Az új pedagógus életpályáról szóló törvényjavaslat összefoglalója

Több hónapos szakmai egyeztetést követően ma az Országgyűlés elé került az új pedagógus életpálya modellről szóló törvényjavaslat. A javaslattal kapcsolatban az elmúlt hetekben számos álhír jelent meg, tudatos és politikailag fűtött félrevezetés történt. Fontosnak tartjuk, hogy a pedagógusok hiteles tájékoztatást kapjanak a törvényjavaslatról.

Gyermekeink érdeke mindenek felett. Az új pedagógus életpályáról szóló törvény tervezetének célja, hogy a gyermekeket nevelők, oktatók társadalmi, szakmai és anyagi megbecsülése javuljon, aki eredményesebben, magasabb színvonalon, többet foglalkozik a gyerekekkel, jobban kereshessen. A törvényjavaslat megalapozza a pedagógusok jelentős béremelését és szakmai megbecsülésének emelését.

Szakmai egyeztetések

A törvényjavaslat benyújtását minden idők legátfogóbb és leghosszabb egyeztetése előzte meg. A törvénytervezet elkészítését több hónapig tartó előkészítés előzte meg. A törvénytervezetet a Belügyminisztérium 2023. március 2-án társadalmi egyeztetésre bocsátotta, összesen húsz alkalommal egyeztetett érdekképviselletekkel, szakmai szervezetekkel, feldolgozott 1500 írásos véleményt. Az egyeztetéseken részt vett valamennyi pedagógus szakszervezet, a Nemzeti Pedagógus Kar, a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal, az Országos Köznevelési Tanács, az Országos Diáktanács, valamint a legjelentősebb állami és egyházi fenntartók. A javaslatot véleményezte a Magyar Művészeti Akadémia, a felsőoktatási intézmények által fenntartott gyakorlóiskolák szervezete, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Nemzeti Ifjúsági Tanács, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége, a Megyei Jogú

Önkormányzatok Szövetsége. Az érdemi egyeztetés eredményeként az 58 témakört felölelő törvénytervezet szabályozási tartalma 34 területen változott.

Teljesítményalapú bérrendszer

A javaslat legfontosabb eleme az új, teljesítményalapú bérrendszer bevezetése. A pedagógusok körében végzett kérdőíves felmérés során a válaszadók 74%-a értett egyet azzal, hogy a munkavállalók fizetése teljesítmény alapján differenciált legyen. Az új bérrendszer megtartja az előmeneteli struktúra eddigi öt fokozatát, azokhoz azonban csak bérsávokat rendel, melyeken belül a tapasztalat, a teljesítményértékelés és további szakmai szempontok alapján tudja majd a munkáltató megállapítani a bért. A fiatalok pályára vonzása szempontjából nagy jelentőségű, hogy az életkor nem lesz meghatározó eleme a bér meghatározásának, így az új bérstruktúra vonzóbb lesz a fiatalok számára is.

Az értékelés objektivitását a teljesítmény-értékelési rendszer biztosítja, melynek tartalmát Ön is megismerhette. A rendszert jelenleg teszteljük, a már rendelkezésre álló tapasztalatok alapján számos ponton egyszerűbbé, objektívabbá tettük. Mivel tisztában vagyunk vele, hogy a köznevelés rendszere számára ez jelentős szemléletbeli változást jelent, ezért a 2023/2024. tanévben és nevelési évben a teljesítményértékelésre a rendszer megismerése és elsajátítása érdekében következmények nélkül kerül sor.

Az intézményen belüli teljesítményértékelés bevezetése jelentősen csökkenti az adminisztrációt: megszűnik a kötelező pedagógus önértékelés, a pedagógus tanfelügyelet, a minősítés kizárólag a gyakoronokok számára marad kötelező. Az adminisztráció csökkentését és egyszerűsítését célozza a digitalizáció erősítése: a KRÉTA rendszer továbbfejlesztése és az ügyfélkapu használatának kötelezettsége.

Béremelés

A kormány elkötelezett a pedagógusok béremelése iránt. A központi költségvetésből 2023. januárjától 10%-os pedagógus béremelést előlegezett meg, a törvény elfogadásával további bérintézkedésekre kerülhet sor. Amint Magyarország hozzáfér a jogosan járó uniós forrásokhoz, a költségvetési mozgástér megnő, a rendszerváltás óta a legnagyobb mértékű pedagógus béremelés következhet. Ennek eredményeként 2025 januárjára – a mostani számítások alapján – a pedagógusok átlagbére elérheti a 800.000 Ft-ot.

A javaslat elfogadása esetén az ún. kedvezményezett és felzárkózó települések valamelyikén lévő intézményben dolgozó pedagógusok, továbbá azok, akik bár más településen végzik munkájukat, de intézményükben legalább 10% a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, az alapbérük 20%-ának megfelelő többletjuttatásra lesznek jogosultak.

Az elmúlt években bevezetett pótlékok közül a szakmai ágazati pótlék a sokszor megfogalmazott szakszervezeti kérés szerint beépül a bérbe, a többi juttatás pótlék vagy megbízási díj néven megmarad, de már nem a vetítési alaphoz viszonyul, hanem az új bérrendszer gyakorlati bérének százalékában kifejezve.

Az ún. jubileumi jutalom, melyet eddig csak a közalkalmazottak kaptak, minden pedagógusnak jár majd, függetlenül attól, hogy korábban állami, egyházi vagy magán intézményben tanítottak, ugyanakkor az eddigi közalkalmazotti évek is beszámítanak a 25, 30 vagy éppen 40 évbe. Senki nem kerül tehát a jelenleginél hátrányosabb helyzetbe.

Szabadság

A pedagógusok szabadsága egységesen – végzettségtől függetlenül – 50 napra emelkedik. Az igazgató továbbra is legfeljebb 15 nap felett rendelkezhet ezen

szabadságkeretből, ez a jelenleg is hatályos szabályozásnak megfelel, ez tehát nem változik.

Pályáztatás

A munkakörök betöltésénél változatlan alapszabály marad a pályáztatás. Ez alól tankerületi intézményben, kizárólag beosztott pedagógus esetében lehet kivételt tenni, amennyiben az igazgató javaslatára a fenntartó így dönt. A javaslat célja, hogy ha van alkalmas jelölt, akkor ne kelljen kivárni a pályázati folyamatot, hanem az alkalmazásra mielőbb sor kerülhessen. Vezetők esetében az állami intézményi körben kötelező marad a pályáztatás.

Próbaidő, felmondás

A tervezet szerint a próbaidő és a lemondási idő egységesen 3 hónap lesz a jövőben, a felmondási szabályok pedig a közalkalmazottakra vonatkozó, jelenlegi jogszabályok szerint egységesülnek (a munkatapasztalat hosszától függően a felmentési idő 2-8 hónap). A rendkívüli felmentés esetében is marad a jelenlegi általános szabály, amely 15 napon belül ad erre lehetőséget a munkáltatónak.

Heti munkaidő

A pedagógusok munkaterhe nem nő, heti munkaidejük, a lehetséges eseti helyettesítések mennyisége az eddigi marad. A tanároknak változatlanul heti 22-26 órában határozza meg a javaslat a heti tanórák számát, 32 óra marad a kötött munkaidejük, amit az iskolában kell eltölteni, 8 óra felhasználásáról az igazgató engedélyével szabadon rendelkeznek. A törvénytervezet többlettanítási óradíjat vezet be a túlórákra, amelynek mértékét a kormány rendeletben fogja szabályozni. Az alapfokú művészetoktatásban tanító gyakornokok óraszama ugyanakkor 22-ről 20 órára csökken.

NOKS dolgozók

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők közül azok a munkakörök, melyekben a dolgozók közvetlenül pedagógiai feladatokat látnak el, illetve munkájuk igényli a gyermekekkel, tanulókkal való kapcsolattartást, az új jogviszony hatálya alá kerülnek, a többi NOKS munkakörben dolgozóra a Munka Törvénykönyve szabályai vonatkozhatnak. A NOKS dolgozók helyzetének javítása érdekében a pedagógiai asszisztensek esetében – összhangban a szakszervezetek korábbi kérésével – 35 órában maximáljuk a gyermekcsoportban eltölthető heti óraszámot. A 2022 őszén megújított, tartós, széles körű kedvezményekre jogosító pedagógus igazolványra jogosultak körét kiterjesztjük valamennyi nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dolgozóra. Az intézmények ezentúl szabadon átcsoportosíthatják majd a finanszírozott NOKS munkaköröket a saját helyi, szakmai igényeiknek megfelelően, az növeli szakmai autonómiájukat.

Vendégtanár

A pedagógusok mobilitásának megkönnyítése céljából létrejöhet az ún. vendégtanári kategória, ami lehetővé teszi, hogy azok a tanárok, akik például a tantárgyuk alacsony óraszám miatt csak félállásban vannak egy iskolában, az adott fenntartó intézményeiben egyidejűleg óraadók is lehessenek. Szintén az egyre növekvő mobilitáshoz igazodik az a javaslat, hogy egy adott nevelőtestületben akár 50% lehessen az óraadók aránya, akik ugyanakkor egyéb feladatok ellátásába is bevonhatóak lesznek.

A nevelőtestületek feladatait tekintve a 2011 előtti helyzetet szeretné a javaslat visszaállítani, eszerint az intézmény egyes alapvető dokumentumait (a Pedagógiai Programot, az SZMSZ-t és az éves munkatervet) az igazgató a nevelőtestület aktív bevonásával készíti el, és a fenntartó hagyja jóvá. A Házirend megmarad a nevelőtestület elfogadási jogkörében.

Továbbképzés

A továbbképzési kötelezettség életkori határa 55 év marad, a munkáltató továbbra sem írhatja elő kötelezően új szakképesítés megszerzését a pedagógus számára.

Tanév

Az új törvény csak arra az esetre engedi a tanév legfeljebb egy hónappal történő meghosszabbítását, ha a tanév közben felmerül valamilyen el nem hárítható ok, ami miatt a tanítás országosan lehetetlenné válik, és nem lehet biztosítani a 180 tanítási nap megtartását. Ezt veszélyhelyzeti szabálynak tekintjük, közös reményünk, hogy alkalmazása nem lesz szükséges. Szintén veszélyhelyzeti rendelkezésnek tekinthető, hogy ha egy feladatellátási hely oktatásra alkalmatlanná válik, akkor a tanulókat megfelelő kapacitással rendelkező másik iskolába lehessen átirányítani, és átmenetileg ott folytatódjon a tanítás.

Átirányítás

A pedagógusok átirányításával kapcsolatban ki kell emelni, hogy most is lehetséges egy pedagógus tankerületen belül másik iskolába való kirendelése. Eddig erre legfeljebb két hónapra volt lehetőség, ez módosul a tankerületi fenntartású intézmények esetében egy évre, földrajzilag ugyanakkor korlátozottabb lesz, mert csak a járáson belül kerülhet erre sor. A javaslat garantálja, hogy meghatározott élethelyzetekben (pl. kisgyermek nevelése vagy hozzátartozó gondozása) a pedagógus csak a hozzájárulásával irányítható át. Ilyen esetben a munkába járás költségeit téríteni kell, az új bérstruktúrában vagy az éves teljesítményértékelés során pedig a munkáltató az esetleges többletterhet anyagilag is elismerheti.

Ellenőrzés

Jelenleg a Munka Törvénykönyve rendelkezik a pedagógusokra is vonatkozó ellenőrzési szabályokról, melyeken a törvényjavaslat nem változtat. A tanárok magánélete továbbra is sérthetetlen, a javaslat szerint is „a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló magánélete nem ellenőrizhető.” A munkáltatótól kapott laptopok, táblagépek tanítással összefüggő tartalmába tekinthet be a munkáltató, ez így van minden más munkahelyen is.

Fegyelmi

Az, hogy a fegyelmi eljárás lehetősége visszakerül a törvénybe, a fokozatosság és a hivatalos eljárás lefolytatásának kötelmét állítja vissza, jelenleg ugyanis nincs lehetőség közbenső lépésre, súlyos jogsértés esetén csak az elbocsátás az egyetlen jogkövetkezmény.

A törvénytervezet álláspontunk szerint számos ponton a pedagógusok, a gyermekek, az intézmények számára előnyösen változtatja meg a jelenlegi jogszabályi környezetet. Abban bízunk, hogy az új életpályamodell hozzá tud járulni a pedagógus hivatás presztízsének erősödéséhez, az utánpótlás biztosításához, és ezáltal közvetve a köznevelés minőségének további javulásához.